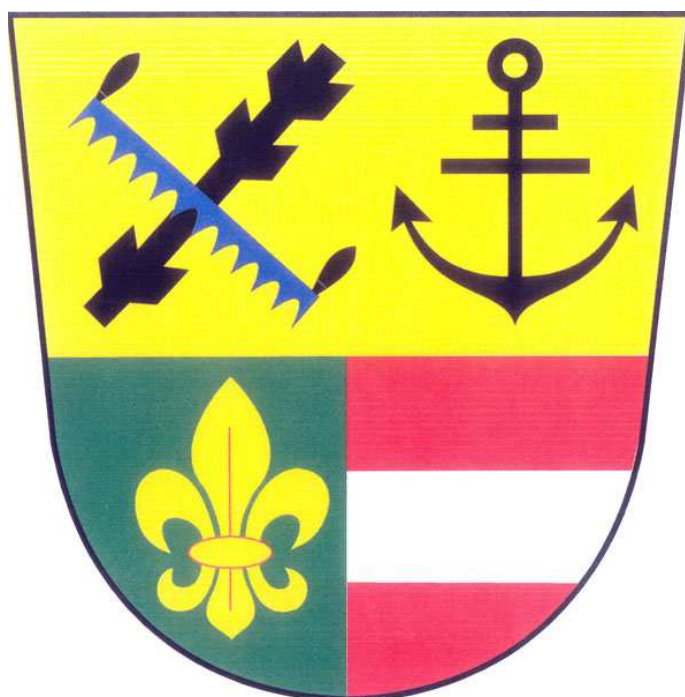

**ZPRAVODAJ OBCE HORNÍ
BŘEČKOV
A ČÍŽOV**

ROK 2009 – 3

Úvodem

*Rodný kraj je kraj dětství, kraj prvních,
a proto i nejsilnějších dojmů, objevů
a poznatků. Člověk se tam musí vracet,
protože tam vlastně nepřestal žít, ať se ocitne
kdekoliv. Rodný kraj je jako rodný jazyk;
i když někdo mluvil nebo psal jiným jazykem,
nepřestane myslet a snít jazykem svého
dětství. To není vliv, nýbrž něco původnějšího
a silnějšího : je to kus vlastní duše a osobnosti.*

Tak těmito slovy popisoval rodný kraj Karel Čapek. Jistě uznáte, že vystihl vztah k rodnému kraji velmi dobře. Tato slova jsou jistě příjemným úvodem tohoto podzimního čísla našeho občasníku.

Oltářní obraz Sv. Klimenta

Dne 17.10.2009
v odpoledních
hodinách
proběhla veřejná
sbírka po
domech, která
byla pořádána
administrátorem
farnosti Horní
Břečkov panem
Jindřichem
Coupkem. Tato
sbírka byla
pořádána
z důvodů
pokračování
v plánovaných
rekonstrukcích

vnějšku kostela v Horním Břečkově a také z důvodů proběhnuvší restaurátorské opravy obrazu Sv. Klimenta. Toto restaurování vyšlo na 90.000,- Kč – z tohoto důvodu bylo žádáno o finanční podporu fondů Ministerstva kultury, avšak té se nedostalo.

Investice do restaurování tohoto obrazu byla nutná neboť v roce 2008 se obrátila na farnost paní Zora Worgotter z Moravské galerie v Brně a žádala o laskavé zapůjčení tohoto oltářního obrazu na výstavu s názvem „Josef Winterhalder ml. (1740 Vohrenbach ve Schwarzwaldu – 1807 Znojmo) – nejlepší Maulbertschův žák“. Tuto výstavu je možné shlédnout od dubna 2009 do srpna 2010 postupně v německém Langenargen am Bodensee, v Národní galerii v Budapešti a v Muzeu umění Olomouc.

K této výstavě dokonce vznikla i publikace, na které spolupracovalo Museum Langenargen am Bodensee, Seminář dějin umění FF MU a Ústav dějin umění AVČR. Je tvořena v německém, českém a maďarském jazyce a její cena se pohybuje kolem 30 Euro.

Ačkoli mnozí z vás slyší jméno autora obrazu Josefa Winterhaldera ml. prvně, byl ve své době dosti uznávaným malířem. Tento umělec pocházel z jihoněmecké sochařské rodiny ve Schwarzwaldu a na Moravu přišel až ve svých 9 letech, aby se zde u svého strýce vyučil malířství. Dalším jeho učitelem byl brněnský malíř Josef Stern, ale největší vliv na jeho dílo měl vstup do dílny Franze Antona Maulbertsche (1724 Langenargen am Bodensee – 1796 Wien). Byl natolik nadaným, že se stal jeho nejvýznamnějším žákem, spolupracovníkem a později následovníkem jeho díla. Nakonec se usadil ve Znojmě, odkud dodával obrazy ponejvíce do kostelů jižní Moravy. Ke sklonku svého života se soustředil na dekorativní nástěnnou malbu, kterou můžeme najít v nejednom z okolních kostelů. Mezi jeho největší díla lze zařadit nástropní a oltářní malby v Rajhradě a Zábrdovicích, nástěnné malby na Nové radnici (síně Zemských desek) v Brně nebo na zámku Dukovany. Kulturu jižní Moravy ovlivnily také jeho spisy, poznámky k činnosti malířů ve Znojmě a okolí nebo inventář kláštera v Louce.

Josef Winterhalder
Josef Winterhalder d.J.
(1743 Vöhrenbach – 1807 Znojmo)
MAULBERTSCHS BESTER SCHÜLER

☺ Horní Břečkov posvícení – 19.9.2009

Dne 19.9.2009 se konalo jako každý rok tradiční posvícení i v naší obci.

Podle pověstí slavil posvícení poprvé už král Šalamoun, který, když byl zasvěcován nový chrám, uspořádal tehdy velkolepou hostinu.

Středověk spojený s křesťanskou vírou tuto tradici přebíral a při dostavbě kostela v obcích bylo pořádáno posvícení, neboť tak mimořádná událost si žádala být náležitě oslavena. Lidé věnovali kostelu ve své obci mnoho peněz a dřiny, protože se stal kulturním a společenským centrem obce a

rázem vyzvedla její význam. Po celou dobu středověku a velkou část věku nového bylo tedy

„posvěcení“ událostí opravdu výjimečnou.

V každé farnosti se slavilo v jinou dobu, lidé navštěvovali posvícení konaná v okolních obcích, aby navštívili přátele a příbuzné, dobře pojedli a odpočinuli si od práce. Císař František Josef II. však byl toho názoru, že kvůli oslavám zanedbávají lidé svou práci, a tak sjednotil oslavy v celé zemi tím, že nařídil slavit posvícení třetí neděle v říjnu, po svátku svatého Havla. Ale nejspíš nepočítal s tím, že poslušní poddaní sice přijmou nařízení s

nadšením a „císařské hody“ neboli „havelské posvícení“ budou oslavovat, ale svá místní posvícení si zachovávají také.

Posvícení patřilo k nejoblíbenějším svátkům, kdy venkované také oslavovali ukončení polních prací. V tomto období už byl nový mák do buchet, zásoba čerstvé mouky a vajec, zralé švestky na povídla a vykrmené husy na pekáč, zkrátka ideální doba na pořádnou hostinu. Navíc byl na dohled advent a s ním dlouhý půst, a proto se snažili předkové najíst se do sytosti a užít si všeho, čeho měli málo po celý zbylý rok.

V tomto období mohly hospodyňky ukázat své kuchařské umění. „O sv. Martině husa zpívá nejlépe“ jak si dokážeme představit, tak k hlavním chodům posvícenského stolu patřila husa krmená speciálními šiškami. Před touto husou byl na stole kaldoun, což byla husí polévka s drůbky a malými knedlíčky. Jako příloha k huse byly podávány knedlíky - houskové nebo jakékoli jiné, typické pro danou oblast a u knedlíků bylo naloženo bohatě zelí. Tato velkolepá hostina byla zakončena posvícenskými koláči s tvarohem, povidly, ořechy, jablky, mákem... Byl to i dar (taková výslužka) pro přátele i sousedy, kteří přišli na návštěvu. Tento slavný den byl většinou zakončen lidovou veselí (taneční zábavy a průvody s maskami). V některých oblastech dokonce při slavnosti figurovala zvířata jako beran, houser, kačer nebo kohout.

V dnešní době už se s pečenou husou na slavnostním stole moc nesetkáme a mnoho lidí vlastně ani nepátrá po původu těchto oslav. Ale hlavní je, že tradice je zachována až do dnešních dnů a i v budoucnu budeme se budeme moci dobře najíst, napít a pobavit se na této oslavě hojnosti a kostela.

Takže i dne 19.9.2009 po oslavách nad plnými stoly s rodinnou a známými se někteří místní občané vydali do místního kulturního domu, kde byla pořádána večerní posvícenská zábava za doprovodu skupiny Klaxon. Všichni se jistě dobře bavili a nezbývá jen doufat, že tato tradice bude udržena i pro další léta.

Svazek obcí Národního parku Podyjí

V říjnu 2009 vznikl Svazek obcí Národního parku Podyjí a jeho předsedou byl zvolen pan starosta obce Podmolí Josef Frélich. Do tohoto svazku již vstoupily téměř všechny obce z ochranného pásma NP Podyjí. Obce se chtějí společně bránit některým praktikám parku, které již dlouhá léta komplikují a znepríjemňují místním občanům život. Zakládajícími členy tohoto svazku je 7 z celkem 11 obcí ochranného pásma NP Podyjí. Zatím to jsou Podmolí, Mašovice, Lesná, Horní Břečkov včetně části Čížov, Havraníky, městys Lukov a Vranov nad Dyjí. O připojení se k tomuto svazku uvažují i obce Hnanice, Obšiv a Podmýče, což nastane až po jejich zasedáních, kdy tento vstup do svazku schválí zastupitelstva zmiňovaných obcí. Znojmo prozatím členství ve svazku zvažuje, ale je pravděpodobné, že se zapojí také s ohledem na jeho příměstské části – Hradiště, Konice a Popice. Vznik tohoto svazku byl inspirován již fungujícím Svazkem obcí Národního parku Šumava.

Hlavní kámen úrazu ve vztahu obcí a NP Podyjí je stavební činnost. Jde o to, že při stavbě domu v ochranném pásmu je stavební úřad povinen vydat územní rozhodnutí nebo stavební povolení pouze v tom případě, že žadatel nejprve dostal svolení parku k podobě zamýšlené stavby, sklonu střechy, velikosti a podoby oken... Hlavním problémem je také to, že tyto požadavky mohou mít za následek prodražení stavby, na které park nepřispěje ani korunou.

Ke vzniku tohoto svazku se vyjadřoval pan ředitel správy parku, který sdělil tisku, že vznik tohoto svazku vítá a očekává, že přispěje ke zlepšení komunikace mezi oběma stranami.

K tomuto tématu byly napsány různé články v tisku, ale objevily se i různé diskuse na toto téma:

tzv. ochránci přírody

a památkáři jsou stejná verbež, která se snaží (poměrně úspěšně), znepríjemňovat běžným lidem život. Diktují mnohdy nesmyslné podmínky např. počet, velikost a rozmístění oken a dveří, o materiálech použitých při výstavbě nebo rekonstrukci ani nemluvě. Výsledkem je pak pouze prodražení stavebního záměru. Není tedy divu, že si každý rozmyslí jestli bude zbytečně vynakládat prostředky, aby vyhověl všem požadavkům, nebo se poohlédne po bydlení v jiné lokalitě mimo ochranné pásmo NP a dotčeným obcím tak ubývá obyvatel.

To je totiž tím,

že slavná krajinná architektka z NP Podyjí, pí. Vašková má na svoji práci monopol. Když udělá projekt nějaký jiný architekt, tak je to špatně, protože ho nedělala ona, a tudíž za něho nedostala zapláceno, jak prosté, že?!

konečně se někdo zabývá tím, co se staví.

Kdyby se to dělalo dříve, nemohl by vyrůst v Peci Krakonošův p.j, nebo krásné alpské domky na českých vesnicích, krabice v klasické zástavbě a jiná zvěrstva. 😊

Re: konečně se někdo zabývá tím, co se staví.

Přesně tak, doplnil bych třeba Dívčí hrady a Siroťčí hrádek na Pálavě (CHKO), Bítov v Podyjí (Národní park) nebo moderní kamenný hrad místo tradičního dřevo-hlinitého hradiska v Praze nad Vltavou.

Re: konečně se někdo zabývá tím, co se staví.

takže vám se líbí, jak to v Peci vypadá? nebo to byl vtíp?

Je na čase skoncovat s ekoteroristy

Je na čase skoncovat s ekoteroristy, a to nejen v Podyjí... Nevolit zelené a přestat financovat všechny ty ekoteroristické, feminacistické a multikulti obskurní spolky... 🗨️

Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/diskuse.asp?iddiskuse=A091011_191049_brno_trr

Krádež motorových pil

V srpnu či září tohoto roku se neznámý zloděj rozhodl že ušetří za nákup motorové pily a vydal se na lup. K této krádeži došlo v rozmezí 4. srpna do 10. září v objektu firmy Podyjí a.s. ztratily se 2 motorové pily, z toho jedna byla kompletní a ta druhá byla bez lišty a řetězu. Majiteli vznikla škoda 19 tisíc korun. V současné době se celou situací zabývá policie, i když šance na polapení pachatele nejsou příliš velké.

Jak vrátit moruše do našich zahrad?

Morušovníky patří do čeledi morušovnickovitých (Moraceae) a je známo více jak 15 různých druhů. Pojmenování moruše souvisí s latinským morus a to prý s řeckým meros = díl, částka (s ohledem na složené plody). Druhové označení je většinou dáváno podle barvy plodů.

Areál původního rozšíření byl na severní polokouli v teplém mírném a subtropickém pásu v Asii a severní Americe. Morušovníkům vyhovují výslunná a poloslunná stanoviště

s výživnější půdou. Doporučovány jsou především vinorodé oblasti. Na našem území jsou známé již dlouhou dobu a místy se pěstují již po staletí. Vzhledem ke svému bohatému a hluboko kořenícímu kořenovému systému obstojí i v chudší, kamenité půdě.

Zajímavostí u morušovníků je, že špatně snášejí ve své kořenové soustavě kořeny jiných dřevin. Je tedy nutné to mít při výsadbě na paměti a doporučuje se je sázet alespoň 5 metrů od okolních stromů a keřů. Je nutné také podotknout, že se jedná o dlouhověké a mohutné stromy a proto se doporučuje výsadba do větších zahrad či do otevřených prostranství.

Morušovník má velice dobrou regenerační schopnost, často i s otevřenými a neošetřenými ranami žije ještě spoustu dalších let. Je to dáno obsahem latexových látek ve dřevě, které po zaschnutí ran zabraňují následné hnilobě. Římský přírodovědec Gaius Plinius Secundus ve svém díle *Naturae historiarum* nazval moruši *sapientissima arborum* (nejmoudřejší za stromů), přitom měl na mysli její opožděný rozpuk a tím ochranu před pozdějšími jarními mrazíky. Stromy začínají vyhánět pupeny kolem 15. dubna a kvetou začátkem května.

Volně rostoucí morušovníky netrpí ohryzem zvěře a dobře snášejí exhaláty v ovzduší. Netrpí ani vážnějšími chorobami a škůdci.

Kdo jednou ochutnal moruše, poznal, že platí podobné co u oliv – buď si je zamilujete nebo do nich už nikdy nestrčíte nos. V případě plodů morušovníku se jedná o plodenství drobných peckoviček na společném dužnatém větenu. Souplodí jsou tmavě fialová anebo bílá. Využití plodů morušovníků je široké, hodí se jak pro přímou konzumaci, kdy nám svou chutí připomínají ostružiny, tak na různé kuchyňské zpracování (různé kompoty, šťávy a vína). Z plodů bílých moruší se vyrábí výborný mošt. Sušené moruše se v minulosti používaly jako

sladidlo do různých kaší a jiných pokrmů, nebo také sušené a rozemleté sloužily jako mouka, která se přidávala do těsta.

Plody navíc obsahují velice účinné barvivo, které jen s obtížemi vyperete ze svých oděvů. Díky této vlastnosti se plody dříve využívaly k barvení vína. Z těchto důvodů je taky často doporučováno nevysazovat morušovníky v blízkosti domů nebo veřejných komunikací, které by padající plody mohly znečistit.

Pokud se rozhodneme ke zpracování plodů, je logické, že je budeme chtít nejprve omýt, čímž se pustíme do docela časově náročné práce, při které musíme počítat s tím, že i při nejvyšší opatrnosti některé plody rozmačkáme. Pokud si budeme chtít tuto práci ušetřit, bude rozumné si v době dozrávání plodů pod strom rozprostřít plachtu a popadané, čisté plody pak snadno posbíráme. Někdy však toto není možné, a tak je vhodné mít pod stromem alespoň zasetu travu, která ochrání ovoce před nárazem na tvrdou zem a rozmačkáním a také před znečištěním.

Plody morušovníku také obsahují mnoho cenných látek, které se využívají v lékařství. Moruše s tmavým zabarvením obsahují významné množství léčivého resveratrolu. Tato látka má značné antioxidační a antibakteriální účinky a ovlivňuje metabolismus lipidů a inhibuje srážení krevních destiček. Předpokládá se také, že má pozitivní vliv na prevenci rakoviny prostaty. Některé články dokonce uvádějí, že tato látka má schopnost bránit stárnutí buněk a organizmu nebo zpomalovat proces degenerace mozku při některých neurologických onemocněních jako jsou např. Alzheimerova choroba aj.

Plody pročišťují organismus a regulují hladinu cukru v krvi, a tak je konzumace doporučována při cukrovce a onemocněních slinivky břišní. Působí mírně močopudně a protiprůjmově. Bílé moruše jsou účinné při nachlazení, podporují vykašlávání hlenů a působí příznivě při srdečních a cévních chorobách. O moruších a využitích plodů z nich se psalo již v Českém herbáři z nakladatelství Alois Hynek, vydaného v Praze roce 1899: „*Ovoce (moruše) užívá se k upravení chladících nápojů — též k barvení vína. Syrup z něho upravený slouží za kloktadlo, zvláště proti houbě a kurdějím. — Upraví se, když čerstvé moruše se utlukou, vylisují a šťáva svaří se s cukrem; na 1/4 libry šťávy dá se 3 libry cukru; pak se to procedí.*“

V našich zeměpisných šířkách se většinou bavíme o 3 druzích morušovníků a to:

Morušovník bílý (*Morus alba*)

Je to opadavý strom, který vytváří širokou, kulatou korunu dorůstající až 18 m do výšky. Je uváděno, že tento morušovník je mrazuvzdorný až do -35°C .

Listy jsou poměrně velké - 15 až 20 cm a mají lesklou, tmavě zelenou barvu, jejich tvar je proměnlivý a zpravidla je vejčitý až nepravidelně 3 až 5 laločnatý.

Květ se objevuje na přelomu května a června a na jedné rostlině můžeme najít drobné samčí a samičí zelené květy, mající podobu krátkých jehněd, které mohou být velké až 2 cm, kdežto samičí jsou drobnější a jsou velké až 1,2 cm. Tyto jehnědy jsou opylovány pomocí větru. Plodenství je hroznovitého tvaru a připomíná plody ostružin. K dozrávání plodů dochází dle oblasti v rozmezí od konce července do srpna. Plody mají bílou až růžovou barvu, mdlé chuti a je velké až 2,5 cm.

Plody bílých moruší jsou asi 1,5-2 cm dlouhé, bílé až lehce narůžovělé, obsahují 22% cukrů, ovocné kyseliny (jablčnou a citronovou), pektin, vitamín C, karoten, vitamín E, kyselinu listovou, vitamín B1 a B6, mnoho zásaditých minerálních látek a asi 78% vody.

Tyto morušovníky nejsou náročné na druh půdy a tolerují i větrná stanoviště, hůře ale snáší přímořské oblasti. Jedná se o suchomilnou dřevinu.

Zajímavostí je, že listy tohoto druhu jsou potravou housenek bource morušového, jejichž kukly jsou surovinou pro výrobu přírodního hedvábí. Larvy bource morušového jsou monofágní a živí se jen listím moruše bílé nebo černé (*Morus alba* L., *Morus nigra* L.).

Tajemství výroby hedvábí bylo objeveno v Číně již před 5000 lety, a také pečlivě střeženo - ten, kdo se pokusil vyvézt ze země zdroj bohatství (živý bourec morušový) byl potrestán smrtí. Trvalo celá staletí, než se bourec dostal dále do světa. Traduje se, že roku 552 propašovali z Číny vajíčka bourců v duté bambusové holi dva misionáři až do Cařihradu a založili tak tradici evropského chovu. V 6. století n. l. se hedvábnictví rozvíjí v Řecku a v 8. století ve Španělsku. V Čechách byl jeho chov zaveden v 17. století Albrechtem z Valdštejna a hedvábnický průmysl v naší zemi byl zrušen v roce 1963. Roku 1992 byl z podnětu Katedry srovnávací fyziologie živočichů a obecné zoologie PřF MU ustaven Výbor pro obnovení hedvábnictví, který je nevýdělečnou organizací a podporuje rozvoj hedvábnictví. Moruše se rozšířila díky chovu bource morušového a její pěstování upadalo zaváděním výroby syntetických hedvábných vláken a rozšířením škůdců, kterých byla oblíbenou potravou. Nejvyužívanější je právě moruše bílá, která obsahuje nejvýhodnější potravní zdroje pro larvy bourců. Po listech m. černé předeou bourci hedvábí střední jakosti.

Zajímavost: jak už to tak bývá v každém oboru, tak i pro bource morušového byla nalezena i umělá potrava, na které je možné bource morušové chovat. Jejím základem je ale opět prášek ze sušeného morušového listí společně s agarem, vitaminy, minerály a její výrobou se zabývají firmy hlavně v Japonsku.

Morušovník černý (*Morus nigra*)

Je to opadavý strom, který vytváří širokou, kulatou korunu dorůstající až 10 m do výšky. Tyto černé morušovníky patří mezi pomalu rostoucí druhy. Je uváděno, že tento morušovník je mrazuvzdorný až do -30°C . Tedy snáší méně mráz než morušovník bílý.

Listy jsou poměrně velké - 16 až 20 cm a mají lesklou, tmavě zelenou barvu, jejich tvar je proměnlivý a zpravidla je vejčitý až nepravidelně 3 až 5 laločnatý.

S květy je to stejné jako u moruše bílé. Plodenství hroznovitého tvaru sice svým tvarem a u tohoto druhu i barvou připomíná plody ostružin, ale dozrává později a to od srpna do září.

Toto plodenství má fialově červenou až černou barvu, je příjemné sladkokyselé chuti a je velké až 2,5 cm. Plody černých moruší jsou 2,5 cm velké, připomínají malinu. Obsahují 14-16% cukrů (glukózu a fruktózu), 1-2% ovocných kyselin (jablečnou a citrónovou, vitamín C, B, kyselinu listovou, rostlinná barviva, pektiny a minerální látky. Jejich chuť je výraznější, kyslejší, přesto může někomu připadat fádňí a mdlá.

Tyto morušovníky nejsou náročné na druh půdy a dobře snášejí i městské znečištění.

Morušovník červený (*Morus rubra*)

Je to opadavý strom, který vytváří širokou, kulatou korunu dorůstající až 15 m do výšky. Je uváděno, že tento morušovník je mrazuvzdorný až do -30°C . Tedy snáší méně mráz než morušovník bílý.

Listy jsou poměrně velké - 12 až 20 cm, na hmat drsné a mají tmavě zelenou barvu, jejich tvar je proměnlivý a zpravidla je vejčitý až nepravidelně 3 až 5 laločnatý.

Tento druh morušovníku je dvoudomý, a tak na mužské rostlině se vytváří samčí květy a na ženské samičí. Tyto květy mají podobu krátkých jehněd. Samčí jehnědy bývají velké až 1,5 cm, samičí jsou drobnější a jsou velké až 1 cm. Tyto jehnědy jsou opylovány pomocí větru.

Plody ostružin nám připomínají i plody tohoto morušovníku. Dozrávají od konce července do srpna. Toto plodenství má tmavě purpurovou barvu, je sladké chuti a je velké až 3 cm.

Tyto morušovníky nejsou náročné na druh půdy a úspěšně rostou i ve světlých lesích. Červené morušovníky se v minulosti často pěstovaly na Slovensku i jižní Moravě. Nyní se s tímto druhem setkáváme jen zřídka a spíše je využíván při šlechtění jiných druhů morušovníků.

Morušovník trnavský (*Morus trnaviensis*)

Křížením černého morušovníku s červeným se u nás podařilo získat kultivar „trnaviensis“, který je často sázen na Slovensku a na moravském Slovácku a nazývá se moruše trnavská a Slovensku i jižní Moravě vyskytuje více než 200 let.

Tato ovocná dřevina je odolná vůči suchu, mrazům a není náročná na kvalitu půdy. Na výsadbu je však použit jen dobře zakořeněné stromky a dodržovat zálivku zvláště v prvním období vegetace. Přírůstky v prvních letech jsou menší, ale po dobrém zakořenění, zhruba kolem čtvrtého roku věku dosahuje průměrné rodivosti.

V prvních letech po výsadbě je také velmi náročná na okopávání, zavlažování a přihnojování dobře vyzrálým kompostem. Dokonce ani není nutné provádět nějaký náročný řez stromu mimo výchovného. Když chceme provést prosvětlení či zmlazení starších jedinců je nejvhodnějším obdobím konec srpna.

I když jde o teplomilnou dřevinu, daří se jí v podmínkách, jaké snáší meruňka a v kterých nevymrzá vinná réva. Půdní podmínky jsou na první pohled paradoxní, protože v úrodných půdách např. na jižním Slovensku velmi bujně roste, ale vymrzá i v normálních zimách. Naopak v kamenitých půdách vinohradů či v jílových půdách roste pomaleji, ale její dřevo dostatečně vyzraje, a tak se stává i odolnější vůči mrazům. A to se například potvrdilo i v letech 1928–29 či 1955–56, kdy postihly naši oblast třeskuté zimy a tyto stromy namrzly jen na mladých výhoncích.

Je to druh moruše s největšími plody, které jsou válcovité, délky 3–4 cm a šířky 2,2–2,5 cm. Dozrávání začíná většinou začátkem července a přetrvává do září. Dužina je sladkokyselá chuti, aromatická s karmínově červenou šňávou, která se z plodů lehce uvolňuje, proto je třeba je sbírat do konviček s nepoškozeným smaltem nepoškozeným smaltem.

Plody této odrůdy se skládají ze 78% vody, 14 – 18% cukru, 0,85 – 1,6 organických kyselin a do 32% minerálních látek. Obsahují vitamíny C, E a skupiny B.

Rozmnožování morušovníku:

- **Regenerační schopnosti** -díky obrovské regenerační schopnosti stačí pouze úzký pás kůry kmene nebo větve, který je schopen zachránit strom nebo jeho část před uhynutím. Kdy nastává zmlazování pomocí větví ležících na zemi, které se v průběhu roků zakoření, a tak mohou vzniknout noví samostatní jedinci.
- **Štěpování** je vhodné na semenáčky morušovníku bílého, nejlépe již v únoru.
- **Zakořeňováním** –v pěstovatelských oblastech moruše je známá tato metoda, která může mít několik podob:
 - 1. nakopcováním zeminy na výhonky, které vyrůstají z kořenového krčku
 - 2. ponořením nízko ležících větví (hřížením) s upevněním do požadované polohy a nakopcováním potřebného množství zeminy
 - 3. nakopcováním pařezu, ze kterého vyrůstají mladé výhonky
 - 4. na mateřském stromě v koruně, na jednoletém výhonku nebo dvouleté větvičce v obalech, naplněných zemí s humusem.
 - 5. štěpováním na moruši bílou „na štíci pysk“ a nakopcováním vhodné zeminy.
- **Koupě sazenic** -kontejnerované rostliny lze pořídit a vysazovat celoročně, prostokořenné pak klasicky na jaře a na podzim. Plodnost nastupuje za 2 až 5 let, záleží na stáří stromku a technice množení
- **Výsev ze semen** - drobná semena se namáčí na 24hodin do vlažné vody, vysévají se do běžné zeminy a zlehka zasypou. Klíčí při běžné pokojové teplotě. Doporučuje se vysévat doma a až rostliny zesílí a otuží se vysazovat na teplé a chráněné stanoviště. Výsev přímo na stanoviště. Při sklizni semen v období zralosti (říjen až listopad) je nutná také stratifikace 4–6 měsíců a poté výsev do volné půdy v březnu až dubnu. To je původní metoda, která se používala dříve, než byly vynalezeny rychlejší způsoby pomocí dřevitých řízků, odnoží a vzdušných odnoží (obalených mechem) – tato metoda je však zdlouhavá a vyžaduje spoustu trpělivosti.

Nikdy bychom neměli zapomínat za suchého počasí násady zalévat!

Morušovníky jsou díky svým biologickým vlastnostem plodů zajímavou ovocnou dřevinou, ale ve školkách se zatím nemnoží. Jako okrasné dřeviny jsou významné i v sadovnické praxi, ať již pěstované jako jednotlivé keře či v menších skupinách, popř. i jako solitérní stromy nebo vysazené v alejích.

Pár nápadů na pokrmy či nápoje z moruší:

Čajová směs při pomocné léčbě snížené enzymatické funkce slinivky břišní

list černé moruše 100 g

kořen bedrníku 50 g

kořen anděliky 50 g

kmín 30 g

fenykl 20 g

Připravujeme jako bylinářský čaj a pijeme po doušcích přes den v celkové dávce asi 0,75 litru.

Morušová zmrzlina

1 hrnek směsi mléka a smetany do kávy

1 hrnek smetany ke šlehání

4 žloutky

¾ hrnku cukru (případně podle chuti můžeme dát i více)

2 hrnky rozmačkaných moruší

Na pánvičce zahřejte směs mléka a smetany do kávy. Dejte pozor, aby se směs nevařila.

V míse spolu našlehejte smetanu a žloutky. Poté do ní pomalu nalijte teplou směs mléka a šlehejte. Vraťte tuto směs na pánev, přidejte cukr a vařte na středním plameni za stálého míchání pět minut.

Sundejte z ohně a nechte v ledničce vychladit asi třicet minut. Poté přidejte morušovou kaši, dobře zamíchejte a dejte do výrobníku zmrzliny. Dále dodržujte postup výrobce přístroje.

Morušový gin

7 hrnků moruší bez stopek

1 a 1/2 hrnku cukru

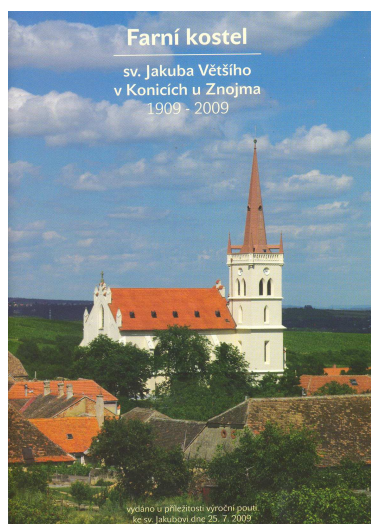
1 lžice koriandrových semen

4 hrnky ginu

Moruše v míse rozmačkáme. Cukr vaříme s 1 hrnkem vody, až se rozpustí. Do velké sklenice vložíme moruše, koření, sirup a gin. Necháme 2 měsíce uležet. Přecedíme přes jemné sítko, nalijeme do sterilizovaných láhví a uzavřeme. Necháme ustát měsíc před otevřením.

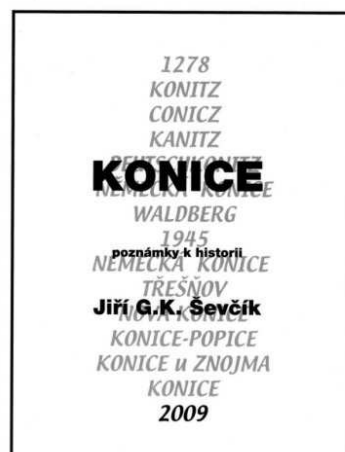

Z historie okolních obcí – Konice

Obec Konice má novou brožurku, která se týká farního kostela sv. Jakuba Většího (1909 – 2009). Jak je z letopočtu patrné, tak tento kostel letos oslavil 100 let a tak se Farnost Znojmo-Louka ve spolupráci s Nadací pro obnovu církevních památek děkanství znojemského rozhodli, že vydají k tomuto výročí brožurku, kde bude ve stručnosti nastíněno několik střípků z historie tohoto pozoruhodného kostela. Tuto brožurku je možné zakoupit v Louce za 30,- Kč.

Letošní rok byl pro Konice docela úspěšným, co se týče vydávání publikací z historie této obce. Neboť v tomto roce byla vydána ještě jedna kniha – Konice – poznámky k historii, kterou sestavil Jiří G.K. Ševčík. Tato publikace vyšla v nákladu 300 výtisků a je možné ji zakoupit za 120,- Kč. Tuto knihu dostanete v knihkupectvích ve Znojmě, v prodejně smíšeného zboží v Konicích a v hostinci Na kopci v Konicích.

V Podyjí se opět objevil „vyhynulý“ hvozdík

Hvozdík pyšný (*Dianthus superbus*) - je vytrvalá silně ohrožená rostlina ČR z čeledi hvozdíkovitých. Tato cévnatá rostlina figuruje na Červeném seznamu kriticky ohrožených druhů rostlin. Hvozdík pyšný je vytrvalá rostlina, 30–60 cm vysoká, jejíž lodyhy vyrůstají z plazivého oddenku. Lodyhy u poddruhu *superbus* jsou víceméně tenké zelené, u poddruhu *alpestris* mohutnější a nažloutlé. Rostlina má silný primární kořen. Listy jsou přisedlé, úzce kopinaté, na okraji drsné. Čepele květů jsou 20–30 mm v průměru, vonné, korunní plátky hluboce dřípené. Kveté v červenci až říjnu. Rozlišují se dva ekotypy. Rostliny z lesních stanovišť

vykvétají obvykle o 3 až 4 týdny později než rostliny z vlhkých luk. V ČR se vyskytuje nejčastěji na vlhkých nebo střídavě vlhkých loukách, ve světlých listnatých lesích a na lesních okrajích. Dosud byla na území národního parku považována za vyhynulou. U Lesné ji naposledy viděl botanik Vratislav Drlík. Zmínil to ve své Květeně Znojemska z let 1950 až 1954. "Zatím naposledy pak byla na Znojemsku pozorována v roce 1993 u Kravska," uvedla botanička ze správy parku Lenka Reiterová. Další ze svého nemalého a dosud nepoznaného bohatství odhalil v srpnu 2008 vědcům Národní park Podyjí. Poblíž letohrádku u Lesné objevili kvetoucí trs hvozdíku pyšného.

Břečkovský turnaj v kopané

V neděli dne 23.8.2009 v 10,00 hod se na hřišti v obci Horním Břečkov uskutečnil I. Břečkovský turnaj v kopané. Mládež z obce Horní Břečkov a Čížov se rozhodla uspořádat tento turnaj poté, co si svými silami toto hřiště upravila.

Nemalý čas strávili hoši a děvčata kosením hřiště, úpravami terénu atd. Jako odměnu za toto úsilí se rozhodli uspořádat turnaj, na který pozvali různá družstva z okolí. Toto pozvání přijala a dostavila se následující družstva – fotbalisté Blue baru ve Znojmě, Junioři Horní Břečkov, družstvo Vočko Znojmo, Junioři Lukov a Senioři Horní Břečkov (kteří se přezdívají také FC Nekopnem si 😊). Jak

vidno o hráče nebyla nouze a ani o diváky, neboť po dlouhé době byla v této obci pořádána taková sportovní akce. Pořadatelé se dokonce postarali i o

občerstvení, takže byla možnost dát si točené pivo či limo, či teplý klobásek s hořčicí a chlebem. Akce měla nebývalý ohlas a její pořadatelé plánují opakování turnaje i v příštím roce a to na jaře a koncem léta. Pro zúčastněné hráče byla velkým lákadlem i hlavní cena turnaje, což byl kromě pamětního diplomu i sud jedenácti stupňového piva Hostan. Hlavní cenu si nakonec odvezli fotbalisté Blue baru Znojmo, na druhém místě Junioři Horní Břečkov, na třetím Vočko Znojmo, na čtvrtém Junioři Lukov a páté místo připadlo na Senioři Horní

Břečkov. Všichni zúčastnění si kromě pamětního diplomu odnesli jistě spoustu zážitků a rádi se zúčastní turnaje i dalším roce.

U turnaje byl přítomen dokonce i tisk a o tomto zápase vyšel článek dne 7. září 2009 ve Znojenském týdnu na straně 14.

Místní zastupitelstvo obce se rozhodlo tyto aktivity mládeže a jejich žádosti o příspěvek na další údržbu a opravy na hřišti bylo vyhověno částkou 5000,- Kč. Za tento obnos byly pořízeny nové sítě na brány, míče, barva na natření branek... Nyní nezbyvá jen popřát hodně úspěchů v další činnosti a aby tento zájem o sport všem vydržel.

Pověsti z obce a jejího okolí

Postrach vranovské fary

Kněží se obyčejně strašidel nebojí, mají přečtené různé životopisy svatých, které pokoušel ďábel, a tak už si s modlitbou a svěcenou vodou nějak pomohou. Ďábel nemá moc nad těmi, kdo žijí v Božím přátelství. Strašidlo na faře může být ale nepříjemné pro různé návštěvníky. Na Vranově se už odedávna vypráví, že se někde poblíž fary oběsil jistý člověk jménem Ferdinand. A lidé měli ze sebevrahů vždycky trochu strach. Bylo celkem jasné, že takový člověk neodešel ze světa zrovna pokojným způsobem a naopak jasné nebylo, zda se stihl ještě v poslední vteřince s Bohem smířit. Sebevrazi se proto pohřbívali mimo posvěcenou půdu hřbitova, bez kněze. Dnes víme, že takový sebevrah je málokdy člověk, který by se skutečně stavěl proti Bohu, tušíme, že je to spíše nemocný člověk. Ale i tak - každé usmrcení je přece jen tragická událost. Ferdinand, jak se zdá, mezi tragické případy skutečně patřil. Na vranovské faře se totiž vždycky děly pozoruhodné věci. Pan farář například seděl ve svém pokoji, v klidu si četl nebo se modlil, když v tom se z horní místnosti začal ozývat strašlivý rámus. Jakoby někdo přenášel po podlaze velké závaží. Pan farář, vcelku statečný muž, vyběhl nahoru a začal místnosti jednu po druhé prohlížet. Nenašel ale nic. Posadil se znovu do své lenošky a situace se opakovala. Kněz si začal myslet, že ho chce vyděsit Státní bezpečnost. Bylo to v době totality a tak hrozilo, že by komunisté mohli

Fotbal zahnal nudu

Na snímku pořádající mužstvo FC Nekopnem si.

H.BŘEČKOV (jm). Sud jedenácti stupňového Hostanu a diplom si do Znojma odvezli fotbalisté Blue baru za první místo ve fotbalovém turnaji. Druzí skončili Junioři Horní Břečkov, třetí bylo fotbalové družstvo Vočko Znojmo, čtvrté místo obsadili Junioři Lukov a páté místo připadlo místním hráčům FC Nekopnem si, kteří turnaj pořádali. „Navázali jsme na tradici, před pár lety se v Břečkově konala podobná soutěž. Fotbalové zápasy chceme v příštím roce uspořádat na faře i koncem léta, pozveme i kluky ze širšího okolí - z Vracovic, Olbramkostela a dalších vesnic.“ přiblížil za pořádající FC Nekopnem si, Antonín Večeřa z Horního Břečkova.

Junioři z Horního Břečkova skončili na druhém místě.

FOTO: B.Frečerová

chtít pana faráře nějak obtěžovat. Ale ani po pečlivé prohlídce se na faře nic nenašlo. Žádné reproduktory a žádné jiné kejkle. Podivné zvuky zatím pokračovaly. Děsily návštěvy a panu faráři někdy nedopřály potřebný spánek. Vyjadřoval se o těchto zvucích jako o Ferdinandovi, ale to jeho přátele a návštěvníky neuklidňovalo. Jednou sedělo pár lidí při společném setkání v sále fary a náhle někdo hrozně zabušil zvenku na okno. Přitom ono okno se nachází nad hlubokou strží, jíž spadá farní pozemek až k řece Dyji. Kněz vykropil budovu svččenou vodou a pomodlil se modlitby na ochranu proti zlým duchům a problémy téměř ustaly. Zda natrvalo, na to se zeptejte dnešních obyvatel vranovské fary. Ukazují návštěvníkům cosi zvláštního v komíně...

Čert na Vranově

Vranovský zámek působí malebně a krásně, ale ani jemu se temné síly nevyhýbají. Kdysi, když ještě vranovský zámek nebyl zámkem, ale hradem, byl tu ve službě panoš Petr. I když se říká, že ve středověku všichni věřili v Boha, tento člověk byl zřejmě výjimkou. Věřil jen v čerta.

Protože měl rezavé vlasy, říkalo se mu rezavý Petr. Byl známý svými zlými skutky, ba dokonce skutečnými zločiny, které se mu ale vždy podařilo svést na druhé. Jednou to však nevyšlo. S úspěchy roste pýcha a ta předchází pád. Rezavého Petra nechali zmrskat a omráčeného hodili do hradního příkopu. Život jej ale dosud neopustil a bohužel nepřišlo ani pokání. Probral se z mrákot a doplazil se z hradního příkopu k šibenici. Hroznou scénu doplnila i bouřka. Blesky ozařovaly popraviště a rezavý Petr při jednom z nich poznal, že není u šibenice sám. Na kameni proti němu seděl malý mužíček a kolem něj byl na zemi namalován krvavý kruh. Petr se začal k mužíkovi plazit a poznal, že proti němu sedí samotný čert. Mužík zakřičel: "Nepřekračuj tento kruh, nebo jsi synem smrti!" Pak se zahleděl ubohému panošovi do očí a začal ho pokoušet: "Tvá chudoba se končí, můžeš být stejně bohatý jako lidé na hradě. Už nebudeš muset nikomu sloužit! Zapiš se mi svou duší a dám ti tolik zlata, že ti nikdy nebude chybět!" Petr náhle pocítil, jak ho přechází všechna bolest a do hlavy mu vstupuje příjemné horko. Bude bohatý! Bude stejně bohatý, jako ti, kdo jej dali zmrskat. Ba bude ještě bohatší než oni, bude silnější a bude se jim moci mstít. Rád s čertovou nabídkou souhlasil. Malý mužík vytáhl s neobvyklou silou ze šibenice hřebík a škrábl jím Petra ostře přes ruku. Krví, která vytryskla, pak napsal smlouvu. Petr potom následoval čerta ke skalní jeskyni. Bouřka ustávala. Petr nahlédl do jeskyně a spatřil to, po čem celý život toužil: hromady zlata a stříbra. A tak začal žít jako pán. Proslavil se po okolí svým rozmařilým životem i dalšími zločiny. Byl zlým pánem. Na čerta už zapomněl a jen si užíval svého bohatství. Čas od času si chodil do jeskyně obnovovat svou zásobu. Jednou, po mnoha letech, přišel také k jeskyni, když tu náhle obestřela celý kraj tma, takže vůbec neviděl. Hmatal poslepu ve skalní průrvě, až dosáhl na cosi ledově studeného. Poznal v tom po čase mrtvé lidské tělo, snad ze šibenice. Dal se v hrůze na útěk, když vtom ucítil na krku něčí ruku a před ním vyšlehl plamen. Kdosi na něj promluvil a Petr poznal v hlase svého dávného dobrodince čerta. Ten jej nyní prudce uchopil a svrhl ze skály. Skončil se život rezavého Petra, život, který Petr sám proměnil ve zlo.

Napsal: Leo Zerhau

Čerpáno z: www.fatym.com

*Sestavila: místostarostka a kronikářka obce Petra Formanová, DiS.
Obec Horní Bečkov, Horní Břečkov 70, 671 02 Šumná, tel: 515 291 306
e-mail: obechornibreckov@tiscali.cz, www: <http://hornibreckov.cz/>*